แบบฝึกทักษะเล่มที่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

สันต์ เกษมทรัพย์

โรงเรียนสีดาวิทยา อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6

คำนำ

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม เล่มนี้ได้จัดทำโดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมี ความรู้ และมีทักษะในเรื่องการหาค่า ฟังก์ชันลอการิทึม ภายในแบบฝึกทักษะมีรายละเอียดเกี่ยวกับสมบัติ ของฟังก์ชันลอการิทึม การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึมจากตารางลอการิทึม สมบัติที่สำคัญของลอการิทึม สมการลอการิทึม การเปลี่ยนฐานของลอการิทึม

ผู้เขียนขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสีดาวิทยา นายสหชัย สาสวน และขอขอบคุณรอง ผู้อำนวยการโรงเรียนสีดาวิทยาทุกท่าน อาจารย์เกริก และอาจารย์จินตนา ท่วมกลาง วิทยากรผู้ให้การ อบรมการทำผลงาน อาจารย์สำราญ ไพราม ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบัวใหญ่ อาจารย์จำเนียร พละ ศิลา ครูชำนาญการโรงเรียนบัวใหญ่ นางสาวประทุมวัน คอมไธสง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 6 นางสาวกุลจิรา สวัสดี หัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์ นางมลิวัลย์ จำปาทอง นายอำนาจ นาดี นางสาวอ้อย คำภู นางนงนภัส ดาราย นายสมศักดิ์ อ่อนอยู่ และเพื่อนครูทุกท่านที่ให้ การชี้แนะ นักเรียนทุกคนที่มีส่วนร่วมให้แบบฝึกทักษะนี้สำเร็จ

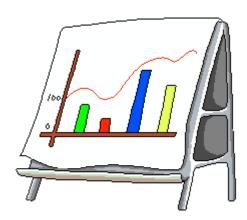
สันต์ เกษมทรัพย์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	
1.	คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ	4
2.	สาระสำคัญ ผลการเรียนที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม	5
3.	แบบทคสอบก่อนเรียน	6
4.	เฉลยแบบทคสอบก่อนเรียน	7
5.	ใบความรู้	9
	กิจกรรมที่ 1	
7.	เฉลยกิจกรรมที่ 1	13
	กิจกรรมที่ 2	
9.	เฉลยกิจกรรมที่ 2	15
10.	กิจกรรมที่ 3	16
11.	เฉลยกิจกรรมที่ 3	17
12.	แบบทคสอบหลังเรียน	18
13.	เฉลยแบบทคสอบหลังเรียน	20
14.	บรรณานุกรม	21

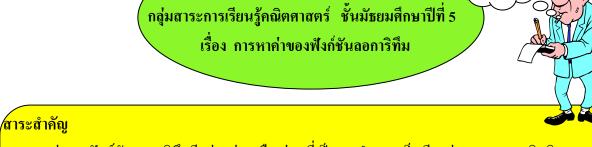
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ

- ควรผ่านการเรียนเรื่องนี้มาแล้ว จึงนำแบบฝึกทักษะมาใช้จึงจะได้ผลดี
- 2. แบบฝึกทักษะนี้ใช้เวลาในการเรียนประมาณ 1 ชั่วโมง
- 3. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบแล้ว นักเรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใดบ้าง
- 4. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้กระดาษคำตอบ โดยห้ามนักเรียนดูเฉลยก่อน เมื่อนักเรียนทำ เสร็จแล้วจึงค่อยตรวจตามเฉลย
- 5. ศึกษาใบความรู้ให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมและทำแบบทคสอบหลังเรียน
- 6. ฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมแล้วตรวจตามเฉลย ถ้าทำได้น้อยกว่า 8 ข้อ ให้กลับไปทบทวนใหม่
- 7. ทำแบบทคสอบหลังเรียน ตรวจให้คะแนนตนเองตามเฉลย ถ้าได้ต่ำกว่า 80 % ให้กลับไปทำ กิจกรรมอีกครั้ง

ดูดี ๆ นั่:

ค่าของฟังก์ชันลอการิทึมมีอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเลขจำนวนเต็มเรียกว่า แคแรกเทอริสติก (characteristic) และส่วนที่เป็นทศนิยม เรียกว่า แมนทิสซา (mantissa) ซึ่งอาจเรียกว่า log N₀ มีมากกว่า หรือ

เท่ากับศูนย์ แต่น้อยกว่า 1 โดยประมาณของ log N_o จะหาได้จากตารางลอการิทึม การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึมอีกวิธีหนึ่ง คือ ใช้สมบัติของลอการิทึม

ผลการเรียนที่คาดหวัง

- ใช้สมบัติของลอการิทึมสามัญแก้ปัญหาได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

- 1. หาค่าของลอการิทึมโดยใช้ฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียลได้
- 2. หาค่าของลอการิทึมโดยใช้การเปลี่ยนฐานลอการิทึมได้
- 3. หาค่าลอการิทึมจากตารางลอการิทึมได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

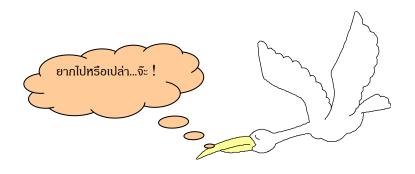
เรื่องการหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสีดาวิทยา รหัสวิชา ค42201

<u>คำชี้แจง</u> แบบทคสอบนี้มี 10 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จงเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเคียว แล้วกากบาท (X) ทับวงเล็บตรงกับข้อนั้น ๆ ในกระคาษคำตอบ

1. ข้อใดคือค่าของ x จากสมการ log _x 49 = 2	5. ข้อใดคือค่าของ log 2 + log 50
ก. 2	ก. 0
ข. 4	ข. 1
ค. 5	ค. 2
1. 7	۹. 3
$2.$ ข้อใคคือค่าของ $\log_4(\log_3 3^4)$	6. ข้อใคคือค่าของ $\log_6 3 + \log_6 24 - \log_6 2$
n. 0	ก. 0
ข. 1	ข. 1
ค. 3	ค. 2
J. 4	۹. 3
3. ค่าของ log ₃ 1 เท่ากับข้อใด	7. ข้อใคมีค่าเท่ากับ $3^{\log_3 7}$
ก. 0	ก. 7
ข. 1	ข. 3
ค. 2	ค. 1
۹. 3	٦. 0
4. ค่าของ log ₃ 3 เท่ากับข้อใด	8 . ข้อใดคือค่าของ $\log_{8^3} 8^2$
ก. 0	ก. 0
ข. 1	ข. 1
ค. 2	P. $\frac{1}{2}$
۹. 3	PI. $\frac{1}{2}$ VI. $\frac{2}{3}$
	$\frac{3}{3}$

o yazı o yazı						
9. กำหนด log 8.32 = 0.9201 ข้อใดคือค่าของ log 0.00832	10. กำหนด log 2.56 = 0.4082 และ log N = 2.4082 ข้อใดคือ					
ก. 1.0799	ค่าของ N					
ข. 0.0799	n. 2.56					
ค1.0799	ข. 256					
i2.0799	ค. 2,560					
	٩. 25,600					

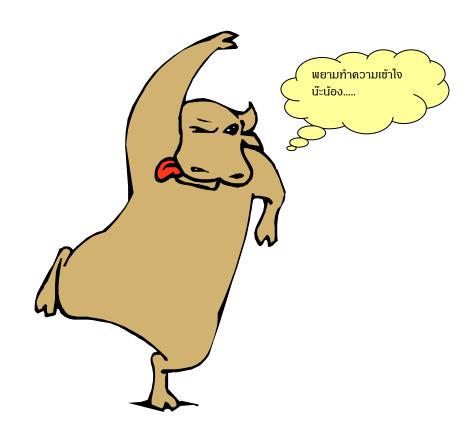
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสีดาวิทยา รหัสวิชา ค42201 เรื่องการหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

1. ง 2. ง 3. ก 4. ง 5. ค

6. ค. 7. ก. 8. ง. 9. ง. 10. ข

ใบความรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบฝึกทักษะ เรื่อง การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

สมบัติของฟังก์ชันลอการิทึม

- 1. ฟังก์ชันลอการิทึม เป็นฟังก์ชัน 1-1 จากเซตของจำนวนจริงบวกไปบนเซตของจำนวนจริง
- 2. $\log_a m.n = \log_a m + \log_a n$ 18'1 $\log_7 54 = \log_7 (6x9) = \log_7 6 + \log_7 9$

3.
$$\log_a \left(\frac{m}{n} \right) = \log_a m - \log_a n$$
 is $\log_5 \left(\frac{7}{8} \right) = \log_5 7 - \log_5 8$

- 4. $\log_a m^r = r \log_a m$ viu $\log_5 x^{\frac{3}{4}} = \frac{3}{4} \log_5 x$
- 5. $\log_{a^A} m^B = \frac{B}{A} \log_a m$ เช่น $\log_{7^3} 2^5 = \frac{5}{3} \log_7 2$

- 6. $\log_a a = 1$ เช่น $\log_2 2 = 1$
- 7. $\log_a 1 = 0$ เช่น $\log_2 1 = 0$
- 8. $\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}$ เมื่อ bE R⁺ และ b \neq 1 และ xE R⁺ (เรียกว่าการเปลี่ยนฐานlog.) เช่น

$$\log_5 2 = \frac{\log_7 2}{\log_7 5}, \log_y x^2 = \frac{\log_5 x^2}{\log_5 y}$$
 เป็นต้น

- 9. $a^{\log_a b} = b$ เช่น $3^{\log_3 7} = 7^{\log_3 3} = 7,25^{\log_5 3} = 3^{\log_5 25} = 3^{\log_5 5^2} = 3^{2\log_5 5} = 9$
- 10. ลอการิทีมธรรมชาติเขียนแทนด้วย ln เช่น ln a = $\log_e a$, ln 5 = $\log_e 5$, ln 7 = $\log_e 7$ ln e = $\log_e e$ = 1 (e มีค่าประมาณ 2.718)
- 11. $\log n$ ใม่เขียนฐานหมายถึง $\log ฐาน สิบ เช่น <math>\log 7 = \log_{10} 7$

ตัวอย่างที่ $\mathbf{1}$ จงหาค่าของ $\log_8 4$

วิธีทำ ให้
$$y = \log_8 4$$

ดังนั้น
$$8^y = 4$$
 $(2^3)^y = 2^2$

$$2^{3y} = 2^2$$
 จะได้ว่า $3y = 2$ \longrightarrow $y = \frac{2}{3}$

ดังนั้น $\log_8 4 = \frac{2}{3}$

ตัวอย่างที่ 2 จงหาค่าของ $\log_{\frac{1}{27}} 81$

วิธีทำ ให้
$$y = \log_{\frac{1}{27}} 81$$

$$\left(\frac{1}{27}\right)^y = 81$$
 $(3^{-3})^y = 3^4$ $3^{-3y} = 3^4$

จะได้ว่า -3y = 4
$$\Longrightarrow$$
 $y=-\frac{4}{3}$

ดังนั้น
$$\log_{\frac{1}{27}} 81 = -\frac{4}{3}$$

ตัวอย่างที่ 3 จงหาค่าของ 1)
$$\log_5 125$$
 2)

วิธีทำ 1)
$$\log_5 125 = \log_5 5^3$$

$$= 3\log_5 5$$

$$= 3$$
2) $\log_2 \frac{1}{128} = \log_2 \frac{1}{2^7}$

$$= \log_2 2^{-7}$$

$$= -7\log_2 2$$

$$= -7$$

3)
$$\log_3 3\sqrt{3} = \log_3 3^{\frac{3}{2}}$$

= $\frac{3}{2}\log_3 3$
= $\frac{3}{2}$

$$\log_2 \frac{1}{128} \quad 3) \qquad \qquad \log_3 3\sqrt{3}$$

เข้าใจแล้ว...ใช่

การเปลี่ยนฐาน

$$\log_9 7 = \frac{\log 7}{\log 9}$$

$$= \frac{0.8451}{0.9542}$$

$$\approx 0.886$$

ค่าของลอการิทึมจากตารางลอกอริทึม

จงหาค่า $\log 5760$, $\log 0.576$ กำหนด $\log 5.760 = 0.7604$

Log 5760 = log (
$$5.76 \times 10^3$$
)
= log $5.76 + \log 10^3$
= $0.7604 + 3$
= 3.7604

$$= 3.7604$$

$$\log 0.576 = \log (5.76 \times 10^{-1})$$

$$= \log 5.76 + \log 10^{-1}$$

$$= 0.7604 - 1$$

$$= -0.2396$$

จำให้ขึ้นใจไว้

เชียว หน่า...

กิจกรรมที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบฝึกทักษะ เรื่อง การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

<u>คำชี้แจง</u> จงหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึมต่อไปนี้

ให้นักเรียนทำกิจกรรมลงในกระดาษคำตอบ ห้ามเขียนลงในแบบฝึกนี้

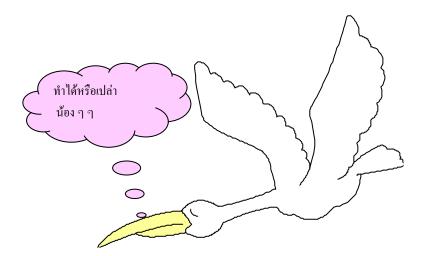
<u>ตัวอย่าง</u> 0. log 10² =(2log10 = 2)......

- 1. log10=.....
- 2. $\log_a 1 = \dots$
- 3. $\log_5 5 = \dots$
- 4. $\log_5 25 = \dots$
- 5. $\log_7 49 = \dots$
 - 6. $\log_6 3 + \log_6 12 = \dots$
 - 7. $\log 4 + \log 25 = \dots$
 - 8. $\log_6 4 + \log_6 18 \log_6 2 = \dots$
 - 9. $4^{\log_4 9} = \dots$
 - 10. $\log_{7^3} 7^2 = \dots$

เฉลยกิจกรรมที่ 1

- 1. 1
- 2. 0
- 3. 1
- 4. 2
- 5. 2
- 6. 2
- 7. 2
- 8. 2
- 9. 9
- 10. $\frac{2}{3}$

Log N=?

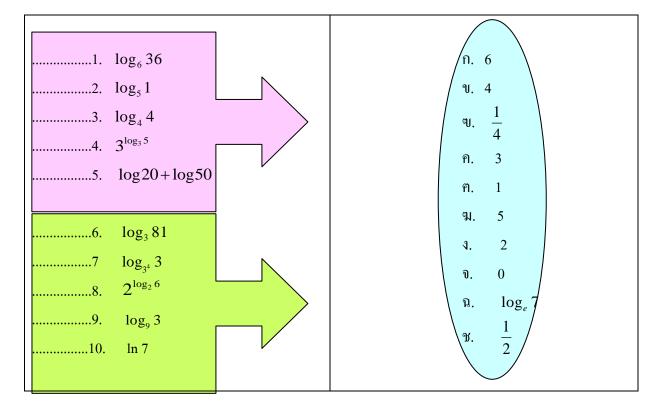
กิจกรรมที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบฝึกทักษะ เรื่อง การหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

ค<u>ำชี้แจง</u> จงจับคู่ โดยนำหัวข้อทางขวามือมาใส่หน้าข้อทางซ้ายมือ ให้นักเรียนทำลงในกระคาษคำตอบ ห้ามเขียนลงในแบบฝึกนี้

<u>ตัวอย่าง</u>ฮ......0. log 10¹⁰

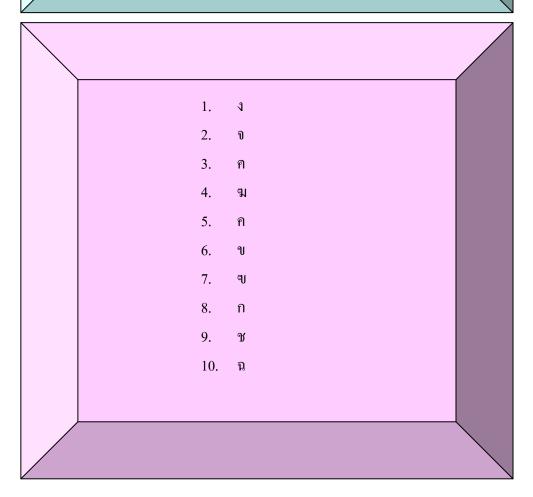
ฮ. 10

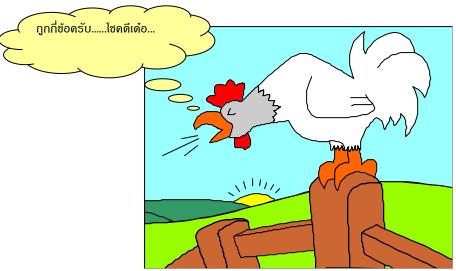

ฟันธง....ถูกต้องแล้วครับ..

เฉลยกิจกรรมที่ 2

กิจกรรมที่ 3

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การหาค่าของลอการิทึม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

<u>คำชี้แจง</u> จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และใส่เครื่องหมาย × หน้าข้อที่เห็นว่าผิด ให้นักเรียนทำลงในกระดาษคำตอบ ห้ามเขียนลงในแบบฝึกนี้

ตัวอย่าง \checkmark 0. $\log 0 = 1$ (เพราะ $10^0 = 1$)

......
$$\log_a 1 = 0$$

.....2.
$$\log_a a = 1$$

.....3.
$$\log_3 9 = 3$$

.....4.
$$\log_5 25 = 5$$

.....5.
$$\log_a AB = \log_a A + \log_a B$$

$$\frac{\Box}{\Box} \frac{C}{D} = \log_a C - \log_a D$$

.....7.
$$\log_a \frac{AB}{C} = \log_a A + \log_a B - \log_a C$$

.....8.
$$a^{\log_2 a} = 2$$

เฉลยกิจกรรมที่ 3

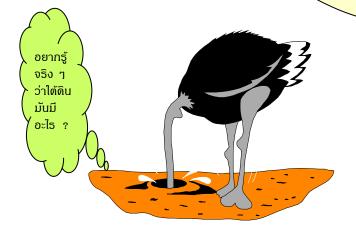
- ้า. กูก เพราะ $a^0=1$
- ถูก เพราะ a = a
- 3. ผิด เพราะ $9 = 3^2$ ฉะนั้น $\log_3 9 = 2$
- 4. ผิด เพราะ $25 = 5^2$ ฉะนั้น $\log_5 25 = 2$
- 5. ถูก
- 6. ถูก
- 7. ถูก
- 8. ฝึก เพราะ $a^{\log_2 a} = x, \log_2 a = \log_a x$
- 9. ฝึก เพราะ $\log N = 3.7566 = 0.7566 + 3 = \log 5.71 + \log 10^3 = \log (5.71 \times 10^3)$

$$N = 5710$$

10. ฝึก เพราะ log 3.2 = log (32 x 10⁻¹) = log 32 + log10⁻¹

$$= \log 2^5 + (-1) = 5 \log 2 - 1$$

$$5(0.3010) - 1 = 0.5050$$

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสีดาวิทยา รหัสวิชา ค42201 เรื่องการหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

<u>คำชี้แจง</u> แบบทดสอบนี้มี 10 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จงเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเคียว แล้วกากบาท (X) ทับวงเลี้บตรงกับข้อนั้น ๆ ในกระดาษคำตอบ

ภู่สายอาเภอเทียนเป็นเพื่อเพื่อวิเลอา เหยาบบท (V) แกวมเปลาเลกเลยเกลา ใ เทเบระเบลเกษา
1. ข้อใคคือค่าของ $\log_{8^3} 8^2$	5. ข้อใดคือค่าของ x จากสมการ log _x 49 = 2
n. 0	ก. 2
V. 1	ข. 4
θ . $\frac{1}{2}$	ค. 5
Pl. $\frac{1}{2}$ N. $\frac{2}{3}$	۹. 7
$\frac{2}{3}$	6. กำหนด log 2.56 = 0.4082 และ log N = 2.4082 ข้อใคคือค่า
2. ค่าของ log ₃ 3 เท่ากับข้อใด	ของ N
n. 0	n. 2.56
v . 1	ข. 256
ค. 2	ค. 2,560
٩. 3	٩. 25,600
3. ข้อใดมีค่าเท่ากับ $3^{\log_3 7}$	7. ข้อใดคือค่าของ $\log_4(\log_3 3^4)$
ก. 7	ก. 0
U. 3	V. 1
ค. 1	ค. 3
4. 0	۹. 4
4. กำหนด $\log 8.32 = 0.9201$ ข้อใดคือค่าของ $\log 0.00832$	
ก. 1.0799	8. ข้อใดคือค่าของ $\log_6 3 + \log_6 24 - \log_6 2$
ข. 0.0799	ก. 0
ค1.0799	ข. 1
i2.0799	ค. 2
	۹. 3

9.	ค่าของ	log ₃	1	เท่ากับข้อใด	?
----	--------	------------------	---	--------------	---

- ก. 0
- ข.
- ค. 2
- ۹. 3

10. ข้อใดคือค่าของ log 2 + log 50 ?

- ก. 0
- ข. 1
- ค. 2
- ۹. 3

ประกาศผลการสอบ...
มีนักเรียนสอบได้.....คน
นักเรียนสอบครึ่งได้มี....คน
นักเรียนสอบเกือบได้มี....คน
นักเรียนไม่ได้สอบมี.....คน
มีนักเรียนเข้าสอบคิดเป็น...%

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่องการหาค่าของฟังก์ชันลอการิทึม

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสีดาวิทยา รหัสวิชา ค42201

1. 12. 13. n4. 15. 1

6. ข 7. ข 8. ค 9. ก 10. ค

บรรณานุกรม

- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. <u>หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม</u>

 <u>คณิตศาสตร์ เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตร</u>

 <u>การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.</u> พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาคพร้าว, 2548.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. หนังสือเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค 012 ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาคพร้าว, 2545.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. หนังสือเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค 013 ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาคพร้าว, 2543.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. หนังสือเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค 014 ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาคพร้าว, 2545.
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. <u>เอกสารวิชาคณิตศาสตร์ เล่ม 3สำหรับ</u> <u>นักเรียน โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.</u> <u>พิมพ์ครั้งที่ 1</u>. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาคพร้าว, 2538.

Anton Howard. Multivariable Calculus. New York, Anton Textbook, Inc, 1992.

Micheal Sullivan. Precalculus. 3rd edition. Prentice-Hall, Inc. USA, 1993.

Stewart J., Redlin L., <u>Watson SPrecalculus: Mathematics for Calculus</u>. Brooks/Cole Thomson Learning, Australia, 2002.
